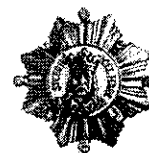

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/3592 din 03.03.2023

La nr.14-02/614 din 27.02.2023

**Ministerul Agriculturii și Industriei
Alimentare**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea articolului 32² din Legea viei și vinului nr.57/2006 (număr unic 9/MAIA/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.03.03 16:31:39 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/8568 din 03.03.2023

la proiectul de lege pentru modificarea articolului 32/2 din Legea viei și vinului nr.57/2006 (număr unic 9/MAIA/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

În contextul normei de la art.9 al Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: *„După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”,* menționăm că autorul proiectului n-a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării

prezentului proiect de hotărâre

Totodată, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a ministerului, care face trimitere la portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 03 februarie 2023. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop eliminarea carențelor identificate în activitatea organelor de conducere ale Oficiului Național al Viei și Vinului (*în continuare – Oficiu*), reducerea intervenției statutului și factorului politic în activitatea acestuia, sporirea rolului asociațiilor din sector în procesul de selectare și eliberarea din funcție a conducătorului Oficiului.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune redactarea alineatelor (3), (4) și (6) ale art.32² din Legea viei și vinului nr.57/2006. Prin urmare, conchidem că scopul dedus din nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în ceea ce privește realizarea eficientă a sarcinilor Oficiului. Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public în cazul în care.

1.5. Justificarea soluțiilor proiectului

1.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare

suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

În textul proiectului a fost identificate formulări lingvistice ambigue care la aplicare pot admite interpretări abuzive. Mai detaliat la acest aspect ne vom referi la compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează componența Consiliului de coordonare și procedura selectării/demiterii în/din funcție, înainte de termen, a directorului Oficiului.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

La art.I alineatul trei din proiect

„alineatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Candidatul la funcția de director al Oficiului este selectat de către o comisie creată prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Comisia este constituită din 7 membri, având în componență un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și câte un reprezentant al organizațiilor incluse în Consiliul de coordonare. Membrul comisiei votează pentru candidatul care întrunește condițiile de ocupare a funcției de director al Oficiului și a obținut majoritatea voturilor ale membrilor organului suprem de conducere al organizației pe care o reprezintă. Funcția de director al Oficiului poate fi deținută de una și aceeași persoană nu mai mult de două mandate, indiferent de consecutivitate, a câte 4 ani fiecare. Procedura de selectare a candidatului pentru funcția de director al Oficiului se aprobă de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Încetarea înainte de termen a mandatului directorului Oficiului se face cu avizul pozitiv al Consiliului de coordonare.””

Obiecții:

Potrivit art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017 la elaborarea textului proiectului de act normativ: „conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc [...]”.

Conținutul normei analizate este ambiguu la capitolul reprezentantului organizației. Adică, nu este clar cine reprezintă organizațiile interprofesionale din sectorul vitivinicol: membrul comisiei sau candidatul la funcția de director al Oficiului. Dacă se are în vedere că candidatul la funcția de director al Oficiului urmează să obțină aprobarea din partea fiecărui organ suprem de conducere al organizațiilor interprofesionale din sectorul vitivinicol reprezentate în Consiliul de coordonare, acest aspect urmează a fi concretizat întru prevenirea apariției neclarităților.

De asemenea, prevederea este ambiguă în privința procedurii de încetare înainte de termen a mandatului directorului Oficiului. Conform reglementării în vigoare, directorul Oficiului este eliberat din funcție de ministrul agriculturii și industriei alimentare ceea ce presupune aprobarea unui ordin în acest sens. Totodată, redacția actualului proiect, transmisă în cadrul avizării, stabilea expres încetarea înainte de termen a mandatului directorului Oficiului prin ordin al ministrului agriculturii și industriei alimentare. Considerăm ca fiind necesară completarea proiectului în vederea specificării momentului respectiv.

Lipsa preciziei poate crea confuzii la aplicare, acordând posibilitatea aplicării normei în interpretarea preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare.

Concomitent, pericolul riscului de corupție generat de lacunele în drept constă în incertitudinea pe care o creează în relațiile sociale, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care entitățile responsabile de executarea actului normativ pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri.

Recomandări:

-) Substituirea textului „Membrul comisiei votează pentru candidatul care întrunește condițiile de ocupare a funcției de director al Oficiului și a obținut majoritatea voturilor ale membrilor organului suprem de conducere al organizației pe care o reprezintă” cu textul „Membrul comisiei oferă votul pentru candidatul care întrunește condițiile de ocupare a funcției de director al Oficiului, în corespundere cu decizia organului suprem de conducere al organizației pe care o reprezintă”.

-) Completarea ultimei propoziții, după textul „se face”, cu textul „prin ordinul ministrului agriculturii și industriei alimentare,”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

- abuz de serviciu
- conflict de interese și/sau favoritism
- influențare necorespunzătoare
- escrocherie

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea articolului 32² din Legea viei și vinului nr.57/2006 a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în scopul eliminării carențelor identificate în activitatea organelor de conducere ale Oficiului.

Proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă și respectă parțial rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional (autorul nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării acestuia).

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la realizarea eficientă a sarcinilor Oficiului.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție au fost identificați următorii factori de corupție:

- formulare ambiguă care admite interpretări abuzive;
- lacună în drept;
- lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative.

În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandărilor din prezentul raport de expertiză anticorupție.

03.03.2023

Digitally signed by Gheorghiță Vadim
Date: 2023.03.03 14:31:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vadim Gheorghiță , Inspector principal